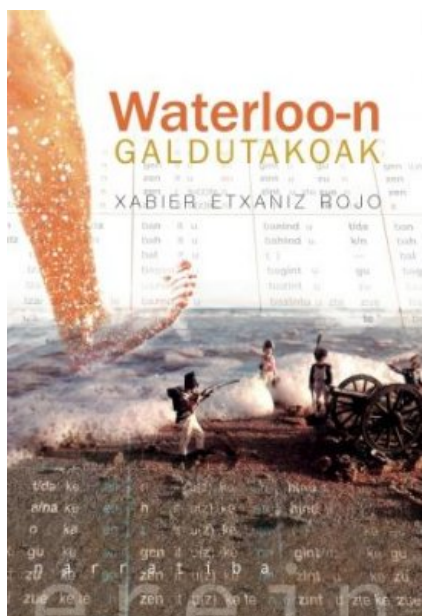

Xabier Etxaniz Rojoren Waterloo-n galdutakoak liburua

Sekuentzia honetan honako jarduera hauek egingo dituzu:

- Xabier Etxaniz Rojo idazlearen gaineko biografia laburra irakurri eta galderei erantzun.
- Waterloo-n galdutakoak liburuaren book-trailerra ikusi eta gai nagusia antzeman.
- Eleberriari buruzko laburpena irakurrita, baieztapenak EGIA ala GEZURRA diren esan.
- Eleberriko pasarte bat irakurri eta galderei erantzun.
- Pasarte bera berriro irakurri eta beltzez dauden hitzen sinonimoak eman, aukeren artean hautatuz.
- -LAKO egituraren gaineko azalpena eta adibideak irakurrita, emandako esaldi-bikoteak esaldi bakarrera ekarri.
- Pasarteko hikako hainbat esaldi zuka eman, horretarako dagoen koadroa osatuz.
- Liburuko bigarren pasartea irakurri eta denborazko adierazleak antzeman.
- Denborazko-adierazle horiek erabiliz, testu bat osatu egunero egiten duzuna kontatuz.
- Azkenik, Waterloo-n galdutakoak liburua irakurtzeko gogoia piztu zaizun esan eta irakurtzea erabakitzen baduzu, liburuari buruzko iritzia eman

Xabier Etxaniz Rojo egileaz, laburrean

Egileari buruzko testua behin irakurrita, erantzun galdera hauei, ea gai zaren irakurri berri duzuna gogoratzeko:

Xabier Etxaniz Rojo Trintxerpen jaiotako idazlea da eta 1993tik irakasle-lanetan dihardu AEKn.

Zenbait aldizkari eta egunkaritan kolaborazioak egin ditu eta batik bat ipuinak landu baditu ere, eleberri eta antzerki-lanak ere egin ditu.

“Udako idazle”tzat du bere burua Etxanizek, uztaila, abuztua eta irailean hartzen baitu denbora idazteko.

Bere liburuetan denetarik omen dago: Xabier Etxanizen beraren bizipenak, ingurukoenak eta asmatutakoak. Noizbait esan du ez dela egia idazleak liburuetan “biluzten direlako” kontu ospetsu hori, eta normalean alderantziz izaten dela, “jantzi” egiten direla, “mozorrotzen” direla eta beraien errealitatea eraldatzen dutela, errealitate berri bat asmatzen dutela halako moldez non ez dagoen jakiterik zer dagoen egiatik eta zer gezurretik.

Zein da Xabier Etxanizek gehien jorratu duen literatur generoa?

- ☐ Nobela da gehien landu duen generoa.
- ☐ Ipuingintza da gehien landu duen generoa.
- ☐ Antzerkia da gehien landu duen generoa.

Noiz hartzen du tartea Etxanizek idazteko?

- ☐ Udan hartzen du denbora.
- ☐ Libre dituen tarte guztiak baliatzen ditu Etxanizek idazteko.
- ☐ Oporretan hartzen du tartea idazteko.

Bere liburuetan fikzioa lantzen du ala errealitatea kontatzen du (bere bizipenak, esaterako)?

- ☐ Bere bizipen pertsonaletan oinarritzen da beti istorioak idazteko garaian.
- ☐ Denetarik: fikzioa nahiz bizipenak nahasten ditu.
- ☐ Idazten duen guztia fikzioa da.

Zer pentsatzen du Etxanizek idazleak “biluzten direneko” kontuaz?

- ☐ Ez dela egia, biluztu baino jantzi egiten direla.
- ☐ Idazleen errealitateak asko duela gezurretik, egiatik baino gehiago.
- ☐ Egia dela, berak ere gauza bera egiten baitu.

Waterloo-n galdutakoak: book-trailerra

[Ikusi orain liburuaren book-trailerra:](#)

Zein da, zure ustez, liburuak jorratzen duen gai nagusia?

☐ Waterlooko guda	☐ Nudismoa
☐ Hendaia hondartza	☐ Besterik...

[Erantzuna, hurrengo testuan aurkituko duzu.](#)

Eleberriaren laburpena

[Segidan dituzu Waterloo-n galdutakoak eleberriaren zertzelada nagusiak.](#)

Bakarne eta Mikel dira liburuko protagonista nagusiak. Bakarne, euskara ikasten ari den valentziar euskaldun berria, bere euskara-irakaslea den Mikelekin maiteminduko da.

Elkarrekin bizitzea erabakiko du bikoteak eta denborarekin, Bakarne euskara-irakasle bihurtu eta AEKn hasiko da lanean. Mikelek, berriz, euskaltegia utzi eta argitaletxe batean egingo du lan.

Istorioaren abiapuntua da goiz batean esnatu eta gauean izan duen iktusaren ondorioz euskara galduko duela Bakarnek, bat-batean. Eleberrian zehar ikusiko dugu nola aldatuko den Mikel eta Bakarneren arteko harremana. Horren adierazle dira Mikelek koaderno batean jasoko dituen harremanaren gaineko sentimenduak.

Baina bestelako azpi-gai batzuk ere jorratu ditu Etxanizek bere lanean: aitatasuna, euskara-ariketak, Korrika, AEK eta HABEren arteko harremanak, besteak beste.

Narrazioa benetako istorio batean oinarrituta dago. Xabier Etxanizen lagun batek afari batean esan zion bere lankide baten senarrak iktus bat izan eta euskara galdu zuela eta hortik abiatu zen idazleak kontaketa osatzeko.

Errealitatea eta fikzioa nahasten direnean

Liburuan, klasean dagoen Mikel euskara-irakasleak asko omen du Xabier Etxanizengandik, idazlea bera da hor dagoena. Ez dago hain garbi, ordea, klasetik at dagoen Mikel horrek zenbat daukan beretik (eta ba omen du). Eta Bakarnek, berriz, ba omen du Etxanizek behin ezagutu zuen irakasle baten antza.

Erabat asmatutako pasarteak ere ba omen daude. Adibidez, Silvia pertsonaia, istorioak behar zuelako asmatu omen zuen idazleak, eta bahiketaren inguruko pasarteak ere, neurri handi batean, asmatutakoa omen da.

Irakurri berri duzun informazioa kontuan hartu eta esan hurrengo baieztapenak EGIA ala GEZURRA diren:

	Egia	Gezurra
Eleberriko protagonista nagusiak senar-emazteak dira.	☐	☐
Bakarne euskara-irakaslea da AEKn, baina lehenago ikasle izan zen, euskaldun berria baita.	☐	☐
Istorioaren hasiera da Bakarneri pixkanaka euskara ahazten ari zaiola.	☐	☐
Bakarne eta Mikelen arteko harremanak porrot egingo du iktusaren eraginez.	☐	☐
Mikelek bere pentsamenduak jasoko ditu idatziz koaderno batean.	☐	☐
Eleberria benetako istorio batean oinarrituta dago.	☐	☐

Eski-jauzilari bat Norvegian: Galderei erantzun

Segidan duzu liburuaren hasierako pasarte bat (Gogoratu, helbide honetan liburuko lehen atala duzula irakurgai). Bertan, Mikelek Bakarneri zuzentzen dizkio bere pentsamenduak.

Arretaz irakurri eta erantzun segidan aurkituko dituzun galderei:

ESKI-JAUZILARI BAT NORVEGIAN

Beldur naun, Bakarne.

Begiak itxi ditinat eta hutsa baino ez dinat ikusi. Trapezista bat naun, zirkuko funanbulista bat, pista nagusira atera aurretik alanbrea indar handiz tenkatu duena eta, orain, ikusleak zerura begira daudelarik, alanbrea laxatzen hasia delako aierua duena.

Begiak itxi ditinat, Bakarne, eta ez haut ikusi. Elur-maluta zuriak ikusi ditinat. Elur-maluta zuriak, txikitxoak, *nīminñak*, hain txikiak, non ez diren lurra zuritzeko gai. Eta, han behean, urrunean, zelai berde bat, aldats piko berde luze bat eta publiko-andana, nik jauzia noiz egingo zain. Eski-jauzilari bat naun Norvegian, arrapala berde baten puntan dagoena eta, ikararen ikaraz, oihu egiteko ere gai ez dena.

Xabier Etxaniz Rojo. Waterloo-n galdutakoak, 13.or.

Nolakoa da Mikel eta Bakarneren arteko harremana?

- ☐ Konfiantza handia dute, harreman estua.
- ☐ Ez dute harreman handirik, elkar ezagutzen dute, besterik gabe.
- ☐ Testu-pasarte irakurrita, ez dago jakiterik.

Zer sentimendu adierazten ditu Mikelek pasartean?

- ☐ Hutsik sentitzen da, zerura begira dagoen ikusle baten antzera.
- ☐ Indartsu dago, eski-jauzilari batek saltoa ematen duen unean bezala.
- ☐ Beldur da, baina ez da oihu egiteko gai.

Eski-jauzilari bat Norvegian: Sinonimoak eman

Irakurri berriro testua eta beltzez ageri diren hitzen sinonimoak aukeratu.

Beldur naun, Bakarne.

Begiak itxi ditinat eta hutsa baino ez dinat ikusi. Trapezista bat naun, zirkuko funanbulista bat, pista nagusira atera aurretik alanbrea indar handiz **tenkatu** _____ duena eta, orain, ikusleak zerura begira daudelarik, alanbrea **laxatzen** _____ hasia delako **aierua** _____ duena.

Begiak itxi ditinat, Bakarne, eta ez haut ikusi. Elur-maluta zuriak ikusi ditinat. Elur-maluta zuriak, txikitxoak, ñimiñoak, hain txikiak, non ez diren lurra zuritzeko **gai** _____. Eta, han behean, **urrunean** _____, zelai berde bat, aldats piko berde luze bat eta publiko-**andana** _____, nik **jauzia** _____ noiz egingo zain. Eski-**jauzilari** _____ bat naun Norvegian, arrapala berde baten **puntan** _____ dagoena eta, **ikararen ikaraz** _____, **oihu** _____ egiteko ere gai ez dena.

Xabier Etxaniz Rojo. Waterloo-n galdutakoak, 13.or.

Aukerak

multzoa	beldurraren beldurrez	saltokari	trefilatu
urrutian	askatzen	susmoa	gauza
saltoa	tontorrean	garrasi	

-LAKOren erabilera

Erreparatu testuan Xabier Etxanizek erabili duen egitura honi:

Trapezista bat naun, alanbrea laxatzen hasia **delako** aierua duena.

Segidan dituzun esaldietako aditz laguntzaileak eta izenak lotu, adibidean bezala:

Ekonomia gaizki doa _____ berriak ez gintuzke harritu behar.
*Ekonomia gaizki doa **doalako** berriak ez gintuzke harritu behar.*

Ameriketara joan zen, han hobeto biziko zen _____ ustean.

Nork zabaldu du Maite eta Koldo banatu dira _____ zurrumurrua?

Euskara Afrikatik dator _____ hipotesiak indarra galdu du azken urteotan

Espero ez zuenean, aita oso gaizki zegoen _____ berria jaso zuen.

Azkar atera da etxetik, berandu iritsiko da _____ beldurrez.

Gauetz zurekin elkartzen naiz _____ susmoa hartu dute gure etxean.

*Nahi baduzu, azalpen gehiago aurkituko dituzu Euskaltzaindiaren arau honetan: –eLAKO ETA –eN
 ATZIZKIAK IZENAK GOBERNATURIKO PERPAUS OSAGARRIETAN

Hikatik zukara

Segidan, pasartetik hartutako hainbat esaldi dituzu. Saia zaitez hirugarren zutabea osatzen:

HIKA Solaskidea emakumezkoa denean (noka)	HIKA Solaskidea gizonezkoa denean (toka)	ZUKA/NEUTROA
Beldur naun	Beldur nauk	
Begiak itxi ditinat	Begiak itxi ditiat	
Hutsa baino ez dinat ikusi	Hutsa baino ez diat ikusi	
Trapezista bat naun	Trapezista bat nauk	
Ez haut ikusi	Ez haut ikusi	
Elur-maluta zuriak ikusi ditinat	Elur-maluta zuriak ikusi ditiat	
Eski-jauzilari bat naun	Eski-jauzilari bat nauk	

*Azalpen eta ariketa gehiago, Hika egiten laguntzeko elkarrizketa eta ariketak jardueran aurkituko dituzu IKASBIL 478390.

Ohi bezala: Denbora-adierazleak

Segidan, liburuko beste pasarte bat daukazu irakurgai. Arretaz irakurri eta azpimarratu denbora-adierazteko erabilitako baliabideak (Noiz? galderari erantzuten diotenak).

OHI BEZALA

Ohi bezala, Bakarne zazpi eta erdietan esnatu da. Ohi bezala, iratzargailurik gabe. Lehen esku-telefonoko iratzargailua programatzen zuen, baina Mikelekin ohea konpartitzen hasi zenetik –eta ia hiru urte joan dira jada– oso gutxitan egin behar izan du hori. Batetik, azken urteotan goizeko bederatzieta eskolak ematen hasi behar izateak Bakarneren erloju biologikoa findu duelako, eta bestetik, Mikel goizero goizeko zazpietan korrika egitera ateratzeak nahikoa bermea eskaintzen diolako. Bere kabuz esnatu izan ez denetan, Mikel arduratu izan da musuka esnatzeaz, gehienetan dutxan sartu aurretik, inoiz edo behin, Bakarneren lo goxoaren plazeraz errukiturik, dutxatik atera berritan.

Xabier Etxaniz Rojo. Waterloo-n galdutakoak, 17.or.

Irakurri berri duzun pasartean, Bakarnek goizero egiten duena azaldu digu Xabier Etxanizek. Orain, kontatu idatziz zuk zer egiten duzun goizero. Azpimarratu berri dituzun denborazko baliabideen artetik ahalik eta gehien erabiltzen saia zaitez. Zure lana argitalpenak@habe.eus helbidera bidaltzen badiguzu, opari bat jasoko duzu trukean.

Zein da zure iritzia?

Orain, zure iritzia eman. *Waterloo-n galdutakoak* liburuaren gaineko informazioa eta pasarteak irakurrita, liburua irakurtzeko **gogoa piztu zaizu?**

Idatzi IRAKURGAI MAILAKATUAK saileko liburuaren fitxan (beheko aldean aurkituko duzu horretarako leku egokia -ikus irudia- zure iruzkina eta eman, izarren bidez, zure balorazioa.

Horrela, IKASBIL atariko erabiltzaile guztiek aukera izango dute zure iritzia irakurtzeko.

Oharrak

Gehitu iruzkina:
Zure balorazioa ★★★★★

Bidali

Zuzenketa-orria

Xabier Etxaniz Rojo egileaz, laburrean

Zein da Xabier Etxanizek gehien jorratu duen literatur generoa?

☐ Ipuingintza da gehien landu duen generoa.

Noiz hartzen du tartea Etxanizek idazteko?

☐ Udan hartzen du denbora.

Bere liburuetan fikzioa lantzen du ala errealitatea kontatzen du (bere bizipenak, esaterako)?

☐ Denetarik: fikzioa nahiz bizipenak nahasten ditu.

Zer pentsatzen du Etxanizek idazleak “biluzten direneko” kontuaz?

☐ Ez dela egia, biluztu baino jantzi egiten direla.

Eleberriaren laburpena

	Egia	Gezurra
Eleberriko protagonista nagusiak senar-emazteak dira.		✓
Bakarne euskara-irakaslea da AEKn, baina lehenago ikasle izan zen, euskaldun berria baita.	✓	
Istoriaren hasiera da Bakarneri pixkanaka euskara ahazten ari zaiola.		✓
Bakarne eta Mikelen arteko harremanak porrot egingo du iktusaren eraginez.		✓
Mikelek bere pentsamenduak jasoko ditu idatziz koaderno batean.	✓	
Eleberria benetako istorio batean oinarrituta dago.	✓	

Eski-jauzilari bat Norvegian: Galderei erantzun

Nolakoa da Mikel eta Bakarneren arteko harremana?

☐ Konfiantza handia dute, harreman estua.

Zer sentimendu adierazten ditu Mikelek pasarteak?

☐ Beldur da, baina ez da oihu egiteko gai.

Eski-jauzilari bat Norvegian: Sinonimoak eman

tenkatu (trefilatu. sendotu)

laxatzen (askatzen)

aierua (susmoa)

gai (gauza).

urrunean (urrutian),

andana (multzoa),

jauzia (saltoa)

jauzilari (saltokari)

puntan (tontorrean)

ikararen ikaraz (beldurraren beldurrez),

oihu (garrasi)

-LAKOren erabilera

Ameriketara joan zen, han hobeto biziko zen (zelako) ustean.

Nork zabaldu du Maite eta Koldo banatu dira (direlako) zurrumurrua?

Euskara Afrikatik dator (datorrelako) hipotesiak indarra galdu du azken urteotan

Espero ez zuenean, aita oso gaizki zegoen (zegoelako) berria jaso zuen.

Azkar atera da etxetik, berandu iritsiko da (delako) beldurrez.

Gauetz zurekin elkartzen naiz (naizelako) susmoa hartu dute gure etxean.

Hikatik zukara

HIKA Solaskidea emakumezkoa denean (noka)	HIKA Solaskidea gizonezkoa denean (toka)	ZUKA/NEUTROA
Beldur naun	Beldur nauk	Beldur naiz
Begiak itxi ditinat	Begiak itxi ditiat	Begiak itxi ditut
Hutsa baino ez dinat ikusi	Hutsa baino ez diat ikusi	Hutsa baino ez dut ikusi
Trapezista bat naun	Trapezista bat nauk	Trapezista bat naiz
Ez haut ikusi	Ez haut ikusi	Ez zaitut ikusi
Elur-maluta zuriak ikusi ditinat	Elur-maluta zuriak ikusi ditiat	Elur-maluta zuriak ikusi ditut
Eski-jauzilari bat naun	Eski-jauzilari bat nauk	Eski-jauzilari bat naiz